

Ljubljana, 12. junij 2020

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za finance
Gospod mag. Andrej Šircelj, minister

Župančičeva ulica 3
1000 Ljubljana
gp.mf@gov.si

**ZADEVA: NUJNO potrebni ukrepi v podporo panogi cestnega tovornega in
potniškega prometa**

Spoštovani gospod minister, mag. Andrej Šircelj,

Posledice epidemije koronavirusa in sprejetih ukrepov za preprečevanje širitve še kako občuti tudi prevozniki sektor, čeprav je v delu cestnega tovornega prometa vseskozi zagotavljal oskrbo prebivalstva in še delujočega gospodarstva.

Sekcija za promet pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije in Združenje za promet pri Gospodarski zbornici Slovenije se enotno zavzemata za sprejetje določenih podpornih ukrepov v pomoč prevoznikemu sektorju, ki jih predstavljamo v nadaljevanju:

1. Nadomestilo za izvajalce občasnih prevozov

(zagotovitev nepovratnih sredstev v okvirni višini 3 mio €)

Z vstopom Slovenije v EU so tudi slovenski avtobusni prevozniki vstopili na širši evropski trg ter postali pomemben člen pri izvajanju prevozov potnikov, ki prihajajo iz Azije in drugih kontinentov. Za izvajanje teh prevozov so zahtevana visoko-cenovna vozila, ki jih podjetja lahko nabavijo le s pomočjo kredita ali pa lizinga. Pri nekaterih prevoznikih je tako upadel promet v prvih dveh mesecih letošnjega leta tudi do 95 %, z mesecem marcem pa so praktično obstala. To pa pomeni, da bodo imela zaradi tega podjetja tudi dolgoročne posledice. V večini primerov gre za prevozna podjetja z dolgotrajno tradicijo in bogatimi izkušnjami v svoji dejavnosti.

Ukrepi, predvideni za reševanje slovenskega turizma ne koristijo prevoznikemu sektorju, kajti usmerjeni so neposredno turističnim ponudnikom. Prevoznik pa nastopa le kot vmesni člen med turistom in turističnim ponudnikom, zato izpade iz predlagane pomoči. Hkrati poudarjamo, da turistične prevoze v pretežni meri opravljajo mala in srednje velika podjetja, saj predstavljajo kar 97 % vseh prevoznih podjetij.

PREDLOG:

Sprejetje nadomestila stroškov izvajalcem občasnih prevozov na podlagi 55. člena Zakona o prevozih v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 6/16 – uradno prečiščeno besedilo in 67/19, v nadaljnjem besedilu: ZPCP-2), **ki se izračuna na podlagi števila vozil z izvodom licence za izvajanje prevozov potnikov**, ki jih je imel gospodarski subjekt v lasti ali uporabi na dan 16. 03. 2020. **Nadomestilo do katerega je upravičen je 33,30 EUR na vozilo na dan**, pri čemer se upošteva število zasedenosti vozil po mesecih, kot predvideno v 41.členu predloga Interventnega zakona 3 z dne 19.05.2020. Celoten predlog z obrazložitvijo v prilogi tega dopisa.

2. Trošarine (komercialno gorivo) – obdavčitev dieselskega goriva

Pomemben delež v stroškovni strukturi prevozov predstavlja gorivo. Žal se je na ceno goriva v preteklih letih pripelo številne dajatve: taksa CO₂, dodatek za zagotavljanje prihrankov energije, prispevek za zagotavljanje podpore proizvodnji električne energije. S strani zastopnikov interesov prevoznikov smo državi in vsakokratnim ministrom za finance poskušali približe predstaviti problematiko oblikovanja konkurenčne cene goriva iz vidika gospodarstva. V trenutnih pogojih poslovanja, bi konkurenčno oblikovana cena goriva prevoznikom pomagala lažje obvladovati likvidnost poslovanja in zmanjšala potrebo po dodatnih kreditih.

PREDLOG:

Predlagamo preučitev vračila trošarine v obsegu kot so jo deležni gospodarski subjekti, ki uveljavljajo vračilo trošarine za industrijsko-komercialni namen ali kmetijsko-gozdarsko mehanizacijo.

Za mesec maj 2020 namreč vračilo trošarine za 1.000 litrov znaša:

- za komercialni prevoz: 116,45€,
- za industrijsko-komercialni namen: 223,22€,
- za kmetijsko-gozdarsko mehanizacijo: 312,52€.

Vračilo za ostala dva namena je kot vidimo občutno višje od vračila za komercialne prevoze. Z vidika sektorja se zavedamo, da dobimo povrnjen celotni del trošarine nad najnižjim dovoljenim zneskom trošarine, ki ga določa 7. člen Energetske direktive (330 € za 1000 litrov od 1.1.2010), zato predlagamo vračilo CO₂ takse in proučitev oblikovanja posebne kategorije prevoznškega goriva, ki bi dopuščala oblikovanje konkurenčne cene goriva iz vidika prevoznškega sektorja.

3. Priznavanje investicijskih olajšav investiranega zneska v opremo in v neopredmetena dolgoročna sredstva v davčnem letu vlaganja

Predlagamo, da se skrajša rok za vračilo izkoriščene davčne olajšave za investiranje s treh let na dve leti po letu vlaganja v primeru odtujitve oz. prodaje osnovnega sredstva, za katerega je bila uveljavljena olajšava, kajti prevozna podjetja obnavljajo vozni park tudi na dve leti.

4. SID banka: odobritev kredita brez stroškov, v zavarovanje kredita naj se upoštevajo tudi zapadle ali nezapadle terjatve

Glede na trenutno stanje v panogi bi prevozna in logistična podjetja nujno potrebovala premostitvene in investicijske kredite brez vsakršnih dodatnih stroškov odobritve. Zaradi hudih posledic na panogo, ki jo je povzročila zdravstvena kriza, bodo poslovni rezultati izredno slabi. V sektorju, ki zaradi ukrepov države ali posledic epidemije niso mogla opravljati dejavnosti, bi se morali upoštevati poslovni rezultati preteklega leta. Za vse ostale vrste prevozov, ki so se v času epidemije lahko izvajali, vendar pod izredno oteženimi pogoji pa naj se upoštevajo tudi zapadle ali nezapadle terjatve.

5. Subvencije za nakup bolj ekoloških tovornih vozil in avtobusov

Za oživitev hrbtenice gospodarstva so v Nemčiji predstavili ukrep pomoči prevoznim in logističnim podjetjem. Zagotovili bodo subvencije v višini 15.000 EUR tistim, ki bodo na novo obnovili svoj vozni park. Predlagali bodo tudi vrsto bonusov za tista podjetja, ki bodo vlagala v najnovejša vozila in s tem prispevala k manjši obremenitvi okolja. Pripravili so tudi več podpornih programov za nakup avtobusov in tovornjakov, ki jih poganjajo alternativna goriva.

6. Predvidene uvedbe ležarnin na likvidnostna sredstva in depozite

Če želimo čim hitreje gospodarsko okrevanje po hudem udarcu, ki ga je povzročila epidemija COVID-19 v njenem prvem pohodu, banke nikakor ne smejo zaračunavati ležarnin na likvidnostna sredstva in depozite.

7. Znižanje cene cestnine

S 1. septembrom 2020 se napoveduje ukinitiv rabatov, kar pomeni avtomatsko povišanje cestnine do 10 %. Trenutno stanje v panogi nikakor ne prenese ponovne podražitve uporabe cestninskih cest. Z zadnjimi podražitvami v letu 2018 (1. april) je pristojno ministrstvo za infrastrukturo cestnim prevoznikom obljubljalo nadomestila za razliko podražitve v obliki različnih finančnih vzpodbud. Teh vzpodbud slovenski prevoznik do danes ni bil deležen. Še več, dodatno je bil v letu 2019 (1.1.) uveden še pribitek za izgradnjo drugega tira, kar je pomenilo ponovno podražitev.

Za lažja dostavna vozila in mini avtobuse naj bi se že ob zadnji podražitvi uvedel novi cestninski razred »R2«, ki naj bi uporabnikom nudil nižjo ceno cestnine. Uvedba novega cestninskega razreda se je tako prestavljala iz leta v leto, vse do danes pa prevozniki z lažjimi tovornimi vozili in mini avtobusi plačujejo najvišjo stopnjo cestnine. V tej kategoriji gre predvsem za lažja tovorna vozila, ki vsakodnevno opravljajo dostavo. S strogo omejitvijo lokalnega prometa, se ta vozila ne smejo voziti po vzporednih, lokalnih cestah, ampak so primorana uporabljati vse dražje cestninske ceste.

S predvideno ukinitvijo rabatov (1.9.2020) se ponovno predlaga uvedba novega cestninskega razreda »R2«, ki bi uporabnikom nudil 10 % nižjo ceno cestnine v primerjavi z razredom »R3«. Razlika cestnine med »R2« in »R3« npr. v Nemčiji in Avstriji znaša med 20% - 30 %.

Glede na navedeno, se sektor cestnega transporta nikakor ne more strinjati s predlagano ukinitvijo rabatov.

8. Razbremenite stroškov dela

Predlagamo, da se za zaposlene voznike uvede sistem obračuna plač, kot ga poznajo npr. na Poljskem ali na Madžarskem. Razlika med stroški dela voznika zaposlenega v Sloveniji, na Poljskem ali na Madžarskem je občutna. Že samo ta strošek dela, slovenske prevoznike avtomatsko uvršča med manj konkurenčne ponudnike storitev.

V kolikor ne bomo pravočasno poskrbeli za obstoj slovenskih prevoznikov podjetij ter zagotovili možnosti nadaljnjega razvoja v teh kritičnih trenutkih, bo lahko marsikatero podjetje zaprlo svoja vrata, trg pa bodo prevzeli tujci.

Glede na navedeno vas prosimo za vašo pomoč in podporo.

S spoštovanjem,

Milan Slokar, l.r., predsednik
Sekcije za prevoz blaga pri GZS

Peter Pišek, l.r., predsednik
Sekcije za promet pri OZS

V vednost:

- Jernej Vrtovec, minister (ministrstvo za infrastrukturo RS)
- Zdravko Počivalšek, minister (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo RS)
- Dr. Aleksandra Pivec, ministrica (Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS)

PRILOGA:

Predlog ZAKON O INTERVENTNIH UKREPIH ZA OMILITEV IN ODPRAVO POSLEDIC EPIDEMIJE SARS-COV-2 (ZIUOOPE)

41. člen

(nadomestila za izvajalce občasnega prevoza)

(1) Za ohranjanje delovnih mest in ohranjanje izvajanja občnih prevozov na podlagi 55. člena Zakona o prevozi v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 6/16 – uradno prečiščeno besedilo in 67/19, v nadaljnjem besedilu: ZPCP-2) lahko imetniki licence za prevoz potnikov, zaprosijo za nadomestilo stroškov, ki jih imajo, ker zaradi razglasitve epidemije Covid-19 ne morejo izvajati dejavnosti občnih prevozov.

(2) Nadomestilo stroškov iz prejšnjega odstavka, se izračuna na podlagi števila vozil z izvodom licence za izvajanje prevozov potnikov, ki jih je imel gospodarski subjekt v lasti ali uporabi na dan 16. 03. 2020. Nadomestilo do katerega je upravičen je 33,30 EUR na vozilo na dan, pri čemer se upošteva število zasedenosti vozil po mesecih in sicer:

- marec 2020 8 dni,
- april 2020 18 dni,
- maj 2020 24 dni,
- junij 2020 24 dni,
- julij 2020 18 dni,
- avgust 2020 18 dni,
- september 2020 22 dni,
- oktober 2020 22 dni,
- november 15 dni,
- december 2020 15 dni.

(3) Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije in Gospodarski zbornici Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zbornici) se podeli javno pooblastilo izvajanja postopkov odobritve nadomestila iz tega člena. Zbornici sta za izvajanje javnega pooblastila upravičeni do povračila stroškov v višini štirih odstotkov od višine izplačanih nadomestil.

(4) Na podlagi podeljenega javnega pooblastila se izvajajo naslednje upravne naloge:

- sprejem vlog za nadomestila,
- izdajanje odločb o upravičenosti do nadomestila,
- sprejem mesečnih poročil upravičenca,
- izplačilo nadomestil,
- priprava mesečnih poročil o uveljavljanju nadomestil,
- druge naloge, ki jih ta zakon izrecno določa za zbornici.

(5) Za potrebe izplačevanja povračil nadomestil in izvajanja nadzora mora imetnik licence, ki uveljavlja pravico do nadomestila predložiti zbornicama naslednje podatke:

- dolgo ime imetnika licence,
- kratko ime imetnika licence,
- naslov,
- naselje,
- pošta,
- matična številka,
- davčna številka SI,
- transakcijski računi,
- registrske številke vozil za katere uveljavlja imetnik licence nadomestila.

(6) Imetnik licence ni upravičen do nadomestila iz tega člena za vozila nominirana za izvajanje gospodarske javne službe javni linijski prevoz potnikov v notranjem cestnem prometu, vozila s katerimi je v mesecu za katerega je zaprosil za povračilo stroškov izvajal posebne prevoze potnikov v notranjem ali mednarodnem cestnem prometu in vozila starejša od 20 let.

(7) Vlogo za nadomestilo mora imetnik licence za mesece marec, april in maj 2020 vložiti najkasneje do 15. junija 2020. Za ostale mesece pa najkasneje do 10. v mesecu za pretekli mesec.

(8) O upravičenosti do nadomestila zbornici odločita z odločbo. Zoper to odločbo je v roku sedem dni od prejema odločbe dovoljena pritožba na Ministrstvo za Infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: MZI).

(9) Za potrebe izplačevanja nadomestil in izvajanja nadzora imata zbornici in MZI pravico brezplačno pridobivati podatke o dejavnosti gospodarskega subjekta in njegovih delavcih na začasnem čakanju na delo iz zbirk podatkov od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ter Finančne uprave Republike Slovenije, Uprave Republike Slovenije za javna plačila in sicer:

- ime,
- enotno matično številko občana,
- zavarovalno podlago,
- podatke o izplačanih plačah in plačanih prispevkih,
- podatke o transakcijah imetnika licence Skupnosti.

Obrazložitev:

V Sloveniji poteka izvajanje javnega prevoza potnikov v obliki javnih linijskih prevozov v mestnem in medkrajevnem prometu, posebnih linijskih prevozov za prevoze delavcev, šolarjev ali drugih organiziranih skupin potnikov, občasnih ali turističnih prevozov, stalnih izvenlinijskih ali shuttle prevozov in avtotaksi prevozov. Zaradi ukrepov za omejevanje širjenja Covid-19 so bili ustavljeni vsi prevozi razen avtotaksi prevozov. Izvajalci prevozov so v tem času lahko uveljavljali nadomestila plač za zaposlene na čakanju, niso pa imeli možnosti do nadomestil za stroške, ki jih je imel prevoznik v tem

času in jih bo imel zlasti na področju turističnih prevozov do ponovne oživitve celotne dejavnosti turizma. Prevozniki prevozijo za turistične prevoze v obdobju od aprila do oktobra 9,8 mio kilometrov na mesec in ustvarijo 7,0 mio EUR prihodkov na mesec. Zaradi pandemije in ukrepov, ki jih je morala uveljaviti Slovenija, bodo tako izgubili mesece, ki so bili nosilni meseci za izvajanje celotne dejavnosti.

V Sloveniji imajo gospodarski subjekti 326 licenc Skupnosti za izvajanje prevozov potnikov in 2863 avtobusov z izdano licenco Skupnosti. Še nekaj subjektov ima samo licenco za opravljanje notranjih prevozov. Za izvajanje gospodarske javne službe javni linijski prevoz potnikov v notranjem cestnem prometu imajo koncesionarji nominiranih 1114 avtobusov, za izvajanje mestnega prometa v Ljubljani je nominiranih 219 avtobusov, v Mariboru 77 vozil, za izvajanje posebnih linijskih in občasnih prevozov imajo imetniki licence Skupnosti 1400 vozil. Zaradi ustitvitve prevoza potnikov v Republiki Sloveniji je v celoti obstal celoten sektor javnega prevoza potnikov. Koncesionarji, ki izvajajo obvezno gospodarsko javno službo javni linijski prevoz potnikov v notranjem cestnem prometu so v skladu s koncesijsko pogodbo upravičeni do minimalnega nadomestila tudi v času, ko niso izvajali dejavnosti.

Imetniki licence bi tako dobili nadomestilo za obdobje, ko niso mogli izvajati občasnih prevozov 373.960 EUR za mesec marec, 839.160 EUR za mesec april in 1.118.880 EUR za mesec maj, ko ne bo občasnih prevozov, skupaj 2.332.000 EUR. Za mesece od junija do decembra je nadomestilo odvisno od števila vozil, ki jih bodo uspeli angažirati za izvajanje dejavnosti. Maksimalno možno nadomestilo za to obdobje (julij - november 2020) je 4.289.040 EUR. Za leto 2020 je skupni znesek nadomestil za imetnike licenc Skupnosti za občasne prevoze 6.621.040 EUR.

Nadomestilo v višini 33,30 EUR na vozilo pokriva minimalne stroške amortizacije vozila, ki je izračunana na podlagi 20 letne amortizacije vozil in stroške, ki jih ima imetnik licence Skupnosti, da ohranja dejavnost. Razprodaja vozil in odpuščanje zaposlenih, voznikov, ki morajo za delov turizmu obvladati tudi tuj jezik in so pogosto tudi svetovalec in vodič gostov bi povzročila nepopravljive posledice v celotni dejavnosti turizma. Na trgu v EU je veliko pomanjkanje voznikov in smo imeli že doslej veliko beg voznikov iz obmejnih območij, ki so si delo našli v sosednjih regijah.

Za izvajanje postopkov je predvideno, da se za izvedbo postopkov podeli javno pooblastilo Obrtno podjetniški zbornici in Gospodarski zbornici Slovenije. Obe zbornici že imata javno pooblastilo za podeljevanje licenc gospodarskim subjektom, ki izvajajo prevoze potnikov.